
Vastaus valtuustoaloitteeseen, Sastamalan kaupungin liittyminen Luontoviisaat kunnat -hankkeen verkostoon

KVALT 22.04.2024 § 17

Valtuutettu Mira Ekholm-Martikainen / Vihreä valtuustoryhmä jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite

Sastamalan kaupungin liittyminen Luontoviisaat kunnat -hankkeen verkostoon

Sastamalan kaupunki on strategiassaan todennut: kiinnitämme erityistä huomiota ympäristökasvatukseen, ilmasto-osaamiseen ja kestäväen kehityksen mukaiseen toimintaan sekä toteutamme omalta osaltamme Hinku-verkoston kuntana ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä toimenpiteitä.

Luonnon monimuotoisuus ja sen säilyttäminen on Sastamalan asukkaille tärkeä voimavara. On tärkeää, että luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa ja säilyttämistä toteutetaan myös käytännössä ja että Sastamala pystyy hyödyntämään ja vahvistamaan luonnon merkityksellisyyttä sekä asukkailleen että matkailijoille, niin toiminnassaan kuin markkinoinnissa.

Suomen ympäristökeskuksen, Kuntaliiton ja ympäristöministeriön yhteistyössä koordinoima Luontoviisaat kunnat -verkosto tarjoaa tukea luonnon monimuotoisuuden turvaamistyöhön ja luonnon kestäväen käyttöön.

Luontoviisaat kunnat -verkostossa kunta sitoutuu tekemään luontokadon hillintätoimia ja linjauksia, joilla vähennetään kunnan toiminnan luontoa heikentäviä vaikutuksia ja edistetään luonnon monimuotoisuutta. Kunta sitoutuu oman toimintansa lisäksi vaikuttamaan alueensa toimijoihinkuten asukkaisiin, yrityksiin, maa- ja metsätalousyrittäjiin sekä vapaa-ajan asukkaisiin siten, että alueen toimijoiden tietoisuus luonnon monimuotoisuudesta lisääntyy.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Sastamalan kaupunki liittyy Luontoviisaat kunnat -hankkeen verkostoon.

Vihreä valtuustoryhmä

22.4.2024

Mira Ekholm-Martikainen

muut allekirjoittajat:
Antti Lepistö
Leena Finska”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuutettu Mira Ekholm-Martikaisen / Vihreän valtuustoryhmän jättämän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KHALL 16.09.2024 § 155
292/11.00.03/2024

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Tavoitteelliseen toimintaan pyrkivä Luontoviisaat kunnat -verkosto on perustettu tammikuussa 2023. Verkostoon liittyminen edellyttää valtuuston, hallituksen tai muun vastaavaa toimivaltaa käyttävän tahon päätöstä verkoston jäseneksi liittymisestä sekä sitoumista verkoston kriteereihin. Verkostoon liittyminen edellyttää Luontoviisaat kunnat -verkoston kaikkien kriteerien täyttämistä. Luontoviisaaksi kunnaksi hakevalla kunnalla on neljä vuotta aikaa täyttää verkoston kriteerit jäseneksi hyväksymisen jälkeen.

Luontoviisaat kunnat -verkoston kriteereillä tarkoitetaan kuntien luontokadon hillintätoimia ja linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa luontoa heikentäviä vaikutuksia ja edistämään luonnon monimuotoisuutta. Kunta oman toimintansa lisäksi sitoutuu vaikuttamaan alueensa toimijoihin kuten asukkaisiin, yrityksiin, maa- ja metsätalousyrittäjiin sekä vapaa-ajan asukkaisiin siten, että alueen toimijoiden tietoisuus luonnon monimuotoisuudesta lisääntyy.

Oheismateriaalina seuraa Luontoviisaat kunnat -kriteerit.

Sastamalan kaupunki on edistänyt luonnon monimuotoisuutta monilla eri tavoilla. Näistä mainittakoon muun muassa seuraavaa:

Sastamala on ollut mukana Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan Ilmastoverkostossa vuodesta 2022. Jatkossa yritysten ja yhdistysten ilmastotyötä tukeva Pirkanmaan ilmastoverkosto laajenee. Kesäkuusta 2024 alkaen maksuton ilmastoverkosto on palvellut yrityksiä ja yhdistyksiä yhdeksässä Pirkanmaan kunnassa. Sastamalan lisäksi verkosto toimii jatkossa Hämeenkyrössä, Ikaalisissa, Kuhmoisissa, Punkalaitumella, Pälkäneellä, Urjalassa, Valkeakoskella ja Virroilla. Alueellisen laajentumisen lisäksi verkoston tuottama sisältö monipuolistuu, kun teemoihin liitetään luonnon monimuotoisuustyö ja kasvatetaan maatalouden ilmasto- ja luontotyöhön liittyvää sisältöä. Pirkanmaan ilmastoverkostossa on tällä hetkellä 52 ilmastokumppania, jotka ovat määritelleet toiminnalleen päästövähennystavoitteen. Vastineeksi Ilmastoverkosto tarjoaa tietoa, vertaistukea ja näkyvyyttä organisaatioiden ilmastotyöhön. Sastamalasta mukana on jo noin 20 yritystä.

Kaupungin puistotoimi on toteuttanut viimeisen viiden vuoden aikana monia luonnon monimuotoisuutta parantavia toimenpiteitä. Kaupunkialueelle on perustettu kaupunkiniittyjä, joita hoidetaan säännöllisesti. Viheralueiden kunnossapidossa siirrytään vaiheittain RAMS 2020 viheralueiden kunnossapitoluokitukseen. Kemiallisten

torjunta-aineiden käyttöä on vähennetty huomattavasti aikaisempaan verrattuna. Ketonukin ja etelänhoikkaängelmän suojelualueiden hoitoa ja viestintää koordinoidaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Puistotoimi on laatinut haitallisten vieraslajien torjuntasuunnitelman. Kaupungin omistamilla maa-alueilla torjutaan haitallisia vieraslajeja laajassa mittakaavassa ja systemaattisesti. Henkilöstöä ohjeistetaan ja tarvittaessa koulutetaan asian tiimoilta. Kaupunginpuutarhuri on osallistunut säännöllisesti Luontoviisaat kunnat -palaveriin (Teams) saaden tietoa verkoston käytännön toiminnasta. Kuntalaisia osallistetaan talkoiden ja kyselyiden muodossa. Vuoden 2024 aikana puistotoimi laatii taajamametsien hoitosuunnitelman yhdessä Tapio Palvelut Oy:n kanssa.

Kaupungin maaseutuviranomaispalvelut koordinoivat maisemapeltojen viljelyä. Vuonna 2024 maisemakukkapeltoja on istutettu noin 11–12 ha sekä silpoydinhernettä 1–2 ha. Kunnallistekniikan rakentamisessa ja katujen kunnossapidossa hyödynnetään ylijäämämaita sekä asfalttia kierrätysmateriaaleina maanrakennuksessa.

Kaupungin maankäytön vastuualueella luonnonympäristöön kohdistuvat toimet koskevat pääsääntöisesti vain kaavoitusta. Luonnonympäristöön sijoittuvien kaavoitushankkeiden osalta edellytetään aina luontokartoituksen laatimista. Kaavoitushankkeisiin liittyvillä luontokartoituksilla saadaan tarkka kuva kaavoitettavan alueen luonnonolosuhteista, kasvillisuudesta ja elämistöstä. Tämän lisäksi luontokartoituksessa määritetään suojeltavat ja luonnon kannalta tärkeät luonnontilaisena säilytettävät asiat. Kaavoituksessa otetaan huomioon luontokartoituksessa esiin nostetut asiat. Luontokartoituksen lisäksi kaavoitusprosessiin liittyy kaavahankkeen vaikutuksen arviointi luonnonympäristöön. Kaavoituksessa otetaan huomioon myös laajempina kokonaisuuksina luonnon viheryhteydet ja virkistysalueet. Maankäytössä/kaavoituksessa luonnon monimuotoisuus ja luonnon arvojen säilyttäminen otetaan jo nykyisellään hyvin huomioon.

Edellä todetun perusteella voidaan todeta, että Sastamalan kaupunki on ottanut ja ottaa monella tavalla huomioon luonnon monimuotoisuuden edistämiseen liittyvät asiat, vaikka se ei ole kuulunutkaan Luontoviisaat kunnat -verkostoon. Verkostoon liittyminen edellyttäisi verkoston kaikkien kriteerien täyttämistä ja aktiivista sitoutumista verkoston toimintaan. Tämä ei kuitenkaan ole nykyresursseilla mahdollista.

Valmistelija	hallintojohtaja Tapio Rautava, elinkeinojohtaja Tanja Aarnikuru, rakennuttajainsinööri Elias Tepsa, maankäyttöjohtaja Ilmari Mattila
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää saattaa edeltä ilmenevän vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle vastauksena Vihreän valtuustoryhmän jättämään valtuustoaloitteeseen. Valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

hallintojohtaja Tapio Rautava, puh. 040 488 0202